

**Marta Żydek**

**EGIPTOMANIA. Współczesna moda na Egipt.**

**Wystawa z cyklu „Bliskie spotkania z...”**

**24.01. – 15.02. 2012 - Muzeum Archeologiczne w Poznaniu**

Niewielu z nas zdaje sobie sprawę z tego, jak wiele elementów ze świata starożytnego otacza nas współcześnie. Wielka ich ilość zaczerpnięta jest niewątpliwie z Egiptu. *Nie trzeba koniecznie jechać do Egiptu, by poczuć atmosferę ziemi faraonów*, jak słusznie zauważyli autorzy wystawy. Wystarczy się rozejrzeć. Wszędzie dziś znajdują się motywy egipskie: piramidy, papirusy, hieroglify itp.

Rozmiarowo niewielka – ale obfita w treść – wystawa uświadamia, jak głęboko we współczesnej kulturze zakorzenione są motywy zaczerpnięte ze starożytnego Egiptu. Przed pójściem na wystawę pomyślałam, że na pewno znajdę tam sporo rzeczy, o których już wiem, bądź słyszałam. Nie pomyliłam się. Jednakże, gdy wszystko zostało opisane i zebrane w jednym miejscu, zaskoczyło mnie ilością i różnorodnością.

W małej salce, w 20 antyramach i 10 gablotach została przedstawiona współczesna tytułowa „egiptomania”. Antyramy zawierały teksty podzielone tematycznie i opisujące poszczególne działy (dotyczyły one m.in. filmu, książki, muzyki, kosmetyków, zabawek, mody). I tak zaczynając od mebli i glazury z motywami egipskimi, śledzimy ten fenomen wykorzystywany w nazwach zakładów pogrzebowych, salonów urody czy serów, aż po motywy w kinematografii, literaturze, muzyce, kosmetykach i zabawkach.

Najpopularniejsza, wykorzystywana w wielu filmach jest chyba mumia, ale także wątek romansu Kleopatry VII z Cezarem czy Markiem Antoniuszem. W tej dziedzinie niewątpliwie na stałe zapisała się postać egipskiej władczyni wykreowana przez Elizabeth Taylor. Stała się ona niemal kultowa do tego stopnia, że doczekała się swojej lalki, wyprodukowanej przez firmę Mattel. Warte uwagi są także: *Barbie – Egyptian Queen* z kolekcji Great Eras (1993-1997) oraz *Barbie – Princess of the Nile* z serii Dolls of the World: Princess Collection (2002).

Powstało także wiele książek opartych na motywach egipskich. Mamy także polski akcent na tym polu, słynnego *Faraona* Bolesława Prusa, później również zekranizowanego. Należy wspomnieć też o licznych książkach Christiana Jacqo czy Wilbura Addisona Smitha, gdzie historia miesza się z fikcją.

Motywy egipskie wykorzystywane są również w przemyśle muzycznym, żeby tylko wspomnieć okładkę jednej z płyt zespołu Iron Maiden – „Powerslave”.

Oprócz lalki Barbie ukazały się także liczne zabawki dla chłopców popularyzujące Egipt. W słynnych na całym świecie klockach Lego niejednokrotnie przewijały się motywy mumii, faraonów, piramid czy rydwanów. Wybrane serie można było szczegółowo obejrzeć w gablotach. Firma Lego posunęła się dalej. Należy wspomnieć o wystawie z 1 marca 2010 roku w piwnicach Muzeum Egipskiego w Kairze, gdzie eksponaty (przykładowo maska Tutenchamona, Sfinks czy posąg Ramzesa II) zostały wykonane w całości z owych klocków. Dla chłopców i dziewczynek, tych małych i dużych, pojawiały się liczne gry planszowe i komputerowe, wykorzystujące scenografie egipską. Być może ich twórcy uważają tę niewątpliwie tajemniczą kulturę za świetne tło do licznych misji i zabawy.

Egipt zagościł także w domach mody, np. w sezonie wiosna-lato 2004 u Diora. Dziś spotkać można nie tylko na wybiegach, ale i na ulicach kobiety i mężczyźni przyozdobionych w różne elementy biżuterii egipskiej. Sztuka makijażu, szczególnie podkreślającego oko, również czerpie z tej kultury.

W gablotach zaś można było obejrzeć wręcz wylew egipskości: filizanki, całe zastawy, kadzidelka, popielniczki, liczne kosmetyki, biżuteria, wszystko to z motywami egipskimi. Na wystawie znalazły się nawet papierośnice oraz otwieracze do butelek wykończone egipskimi wzorami. Jeśli więc żyją wśród nas miłośnicy Egiptu starożytnego (a wystawa ta świadczy, że tak), to mogą cały swój dom i życie udekorować „egipskością”. Wracam do zdania rozpoczynającego całą wystawę, ponieważ stanowi ono także świetne podsumowanie – Nie trzeba koniecznie wyjeżdżać do Egiptu, aby jego cząstkę poczuć tutaj.

Plakat i niektóre zdjęcia udostępnione dzięki uprzejmości Pani Kamili Dolaty-Goszcz, kuratorce wystawy oraz Muzeum Archeologicznemu w Poznaniu.

Informację także na stronie Muzeum:

[http://www.muzarp.poznan.pl/muzeum\\_new/muz\\_pol/wystawy\\_czas/egiptomania/index.html](http://www.muzarp.poznan.pl/muzeum_new/muz_pol/wystawy_czas/egiptomania/index.html)